

F S S P X

De Monstrans

“Instaurare omnia in Christo”

Nieuws uit de Hemelstraat

Trouw aan het religieuze leven

Fiducia supplicans: een synodale Kerk die luistert naar de wereld, maar doof blijft voor het woord van God (deel 2/2)

Historiek van de Kapel van het Allerheiligste Sacrament

De oplegging van het doopkleed

De Z. Dodo van Haske

“Moge het licht van Christus, opgestaan uit de dood,
alle duisternis uit onze geest en ons hart verdrijven.”

Romeins Missaal.

Pasen, een voortdurende vreugde!

E.H. Louis Bochkoltz, Prior

Zalig Pasen! Pasen is HET feest. God is groot, de overwinnaar van de dood!

Maar het feest van Pasen duurt langer dan één zondag. Eerst komt de Paasweek en dan volgt de Paastijd tot Onze-Heer Hemelvaart.

Heel de Paasweek was vroeger als één grote feesttijd van dankzegging. Dankzegging voor de overwinning van Onze Heer Jezus Christus. Dankzegging ook voor het H. Doopsel. Vandaag nog zijn wij God zo dankbaar! Laten wij na veertig dagen vasten de Verrijzenis vieren!

Tijdens de Paasweek, in meer christelijke tijden, woonden de nieuw-gedoopten in hun witte klederen iedere morgen gezamenlijk het plechtig H. Misoffer bij, waarvan de tekst opzettelijk voor hen was opgesteld en dat ook bijzonder voor hen werd opgedragen. Allen ook namen door de H. Communie aan het H. Offer deel. En 's avonds trokken zij dan in processie als ter bedevaart naar de Doopkapel, na het zingen van de Vespers in Sint-Jan van Lateranen.

Dierbaren, vandaag nog heeft elke Mis van de Paasweek zijn eigen tekst. Mediteer deze teksten in uw missaal: de leerlingen van Emmaüs, de verschijningen van Jezus aan zijn Apostelen, aan Maria-Magalena ...

Tot op de dag van heden blijft de vrome herinnering aan de nieuw-gedoopten bewaard: door een eigen tussenvoegsel in het "Hanc Igitur"-gebed van onze Canon in de HH. Missen van de Paasweek: *Wij smeken U dan, o Heer, dit Offer van ons, uw dienaren, en van geheel de gemeenschap van uw gelovigen, dat wij U ook opdragen voor hen, die Gij U gewaardigd hebt te doen herboren worden door het water en de H. Geest, hun de vergiffenis van alle zonden schenkend ...*

Zowel thuis als op straat droegen vroeger de nieuw-gedoopten hun witte doopgewaden van Paaszaterdag tot de zaterdag daarop als teken van hun doopsel. Daarom ook heette de Paasweek 'Week van de Witte Klederen' of 'Witte Week'.

Gewoonlijk vond de 'depositio' (het afleggen van de witte doopgewaden) op de octaafdag van de Doop, dus op zaterdag na Pasen plaats, en wel na de Vespers, die in de Doopkapel gehouden werden.

Vandaar dan ook nog de huidige benaming van deze zaterdag als 'Sabbato in albis deponendis' (zaterdag van de aflegging der witte doopklederen). En de naam van de daaropvolgende zondag heet in de kerkelijke taal 'Dominica in albis' (depositis), dat is 'Zondag van de (afgelegde) witte klederen', omdat de nieuw-gedoopten bij het sluiten (of 'beluiken', vandaar: 'Beloken Pasen') van de octaaf van Pasen weer hun gewone klederen aannamen.

Eigenlijk, na de Paasweek waren de Paasfeesten gedaan en moest weer het gewone leven van arbeid en zorgen worden voortgezet. Doch de H. Kerk verlangt uitdrukkelijk dat de Paasstemming ons nog lang bijblijft, en daarom legt zij ons herhaaldelijk het Alleluja, het vreugdemotief, op de lippen.

In vreugde zijn wij, wanneer wij de ontwikkeling van ons apostolaat zien: het aantal gelovigen voor de diensten, voor de catechismuslessen, het aantal misdienaars, het enthousiasme van de E.K., het verlangen van de jongeren van de JKI om de principes van het katholiek leven te leren ... In April zullen wij ons 6de gezinsweekend houden – er is nog plaats, schrijf u in! Tijdens het weekend zal het *Project hemelschool* door de werkgroep voor een toekomstige school voorgesteld worden. U kunt al de eerste stappen van dit project in deze *Monstrans* lezen. De school verrijst! Vergeet ook niet je in te schrijven voor de bedevaart naar Chartres (18-20 mei) en houd absoluut zondag 2 juni vrij voor de Sacramentsprocessie!

In een wereld met veel moeilijkheden zijn deze punten van hoop een aanmoediging voor gelovige mensen. Maar de hoop hebben wij altijd, want Jezus was dood en Hij is verrezen! Blijf in de vreugde van Pasen, voortdurend!

Trouw aan het religieuze leven

Mgr. Marcel Lefebvre

Noot: Dit is de drieëntwintigste brief van het boek *Lettres pastorales* ('Pastorale brieven'). Wij zijn van plan de verschillende brieven te publiceren in *De Monstrans*.

Zonder u nu al de balans of de samenvatting van de gesprekken van de zo deugddoende vergadering van de belangrijkste oversten te geven, schijnt het mij wenselijk in het kader van de *Gedachte van de maand* u aan te moedigen om de genade van het religieuze leven, die in u is, te doen herleven.

Weliswaar zijn de belangrijkste oversten zich meer bewust geworden van de noodzaak om het leven van de gemeenschap of het gemeenschapsleven, welke het kader vormt waarin het religieuze leven zijn kracht en zijn ontplooiing vindt, te ondersteunen en aan te moedigen. Echter moeten wij vaststellen dat, wat aan het leven van de gemeenschap zijn bestaan en zijn werkzaamheid geeft, wel de ware en authentieke kloosterling is.

De verplichting van het authentieke religieuze leven is niet voorbehouden aan de oversten. De jonge kloosterling, die als een frisse beginneling uit het vormingshuis komt, kan en moet zoals een doorgewinterde missionaris een overtuigde en vastberaden kloosterling zijn. Koste wat het kost moet hij zijn religieuze professie beoefenen volgens de regel en de statuten, overeenkomstig de geloften die hij afgelegd heeft voor God en voor de Kerk.

Het is niet de genade van het religieuze leven, dat men de schuld moet geven. Het is niet zijn nutteloosheid of zijn ondoeltreffendheid, waar het om gaat. Wat, helaas, al te vaak mankeert, is de kloosterling zelf. Zeker, de oversten mogen al wat het religieuze leven kan vergemakkelijken, niet nalaten te doen, maar zij, die trouw zijn aan hun geloften, vinden de genade en bekomen deze van Onze Heer, om te volharden in deze trouw, wat de omstandigheden ook zijn.

De zwakheid van de wil maakt deel uit van de gevolgen van de erfzonde, maar al onze vormingsjaren zijn bedoeld om onze wil te

versterken en om ons de nodige bovennatuurlijke en natuurlijke middelen te verstrekken om onze wil te behouden, om het goede, de plicht en de wil van God na te streven.

Zij beklagen zich vaak dat ze in hun religieuze leven de bron van hun innerlijk leven en van hun apostolische ijver niet vinden. Zij hebben de vorming, die zij hebben gekregen, niet voldoende aanvaard of geassimileerd.

Het is de goede kloosterling die de goede gemeenschap maakt en niet altijd de goede gemeenschap die de goede kloosterling maakt. Ons apostolisch leven vereist van ons een innerlijk leven, dat voortdurend hernieuwd wordt door de echte bronnen van de genade. Onze religieuze vorming moet deze voortdurende vernieuwing vergemakkelijken. In dit verband breng ik u deze woorden van Onze Heilige Vader paus Paulus VI voor ogen, die u zullen helpen de noodzaak van een persoonlijk, diepgaand en overtuigd religieus leven nog beter te begrijpen:

“De mannen, die geroepen zijn tot de eer om met de Verlosser mee te werken in de overdracht van dit goddelijk leven naar de zielen, moeten zich beschouwen als bescheiden, maar trouwe instrumenten, belast met het putten uit de enige bron: Jezus Christus.

“In de uitoefening van het apostolaat zich gedragen alsof Jezus niet de enige bron van leven zou zijn, vergeten dat de rol die men vervult bijkomstig en ondergeschikt is, verwachten dat het succes enkel komt door zijn persoonlijke inspanning en door zijn eigen capaciteiten, dat is in een fatale fout vervallen, die leidt tot een noodlottige omkering van de waarden. Dit gedrag vervangt de actie van God door een koortsachtige natuurlijke agitatie. Hij miskent de kracht van de

genade en rangschikt het bovennatuurlijke leven, de kracht van het gebed en de economie van de Verlossing min of meer onder de abstracties.

“Wees ten eerste en diep overtuigd van de voorrang van het innerlijke leven op het actieve leven. U is bestemd voor de spirituele verovering van de wereld. U moet het koninkrijk van God, de Kerk, opbouwen en onze tijd redden, terug zin, harmonie en christelijke geest geven aan alle manifestaties van het verstrikte leven van vandaag. Welnu! U zal alles moeten doen zonder u gelijk te stellen met de wereld, zonder u met haar te verwarren, omdat de priesters *de mundo non sunt, sicut et Ego* –onze Heer– *non sum de mundo* (Joh. 17, 16)¹ door altijd uw persoonlijkheid en individueel priesterschap intact en onveranderd te laten. U zal zich niet door de geest van de wereld laten leiden, maar wel, als kind van God, door de geest van God, *quicumque enim Spiritu Dei aguntur, ii sunt filii Dei* (Rom. 8, 14)². Daarom wil de Kerk u ontdaan zien van elke wereldse gehechtheid en beveelt zij u de onzelfzuchtigheid en de arme eenvoud van het leven aan: *Nolite possidere aurum, neque argentum, neque pecuniam in zonis vestris* (Mt. 10, 9)³. In ruil voor deze moeilijke weg, geeft de Kerk u als goede moeder een echte rijkdom, deze van de genade. Deze genade voor uzelf, dit volledig, vol en overvloedig bezitten van God, kan aan de anderen overgedragen worden omdat u “dienaar van Christus en verstrekker van de mysteries van God” wordt: *Sic nos existimet homo ut ministros Christi et dispensatores mysteriorum Dei* (1 Kor. 4, 1)⁴; bedienaars van de genade: *Unusquisque, sicut accepit gratiam, in alterutrum illam administrantes, sicut boni dispensatores multiformis gratiae Dei* (1 Petr. 4, 10)⁵.

“Als u de absolute prioriteit van deze activiteit en dit bovennatuurlijk leven behoudt, zal u het voor u veel makkelijker, veel zekerder en veel gunstiger worden om in dialoog te treden met de zielen. En u zal diegenen kunnen begrijpen, die aan het christelijke leven slechts een vage herinnering hebben als gedoopten van wie het heilig karakter ervan buiten gebruik gesteld is.

“De H Bernardus van Clairvaux, om te bewijzen dat de apostolische mens zich voortdurend moet hernieuwen in Christus, herinnert hem aan het volgende: *Si sapis, concham te exhibebis, non canalem* (Serm. 18 in cant.)⁶. Als ge wijs zijt, wees dan een reservoir en geen kanaal, want een kanaal laat het water dat zij ontvangt, gewoon lopen, zonder er een enkele druppel van te bewaren. Het reservoir daarentegen begint zich te vullen en zonder leeg te lopen, maar wel door zich

voortdurend te hernieuwen, laat hij zijn overvloedige water overlopen om de velden te bevruchten.

“U zult dit innerlijke leven aanwakkeren en het vrijwaren van verval door trouw te blijven aan de meditatie, die het vuur van de goddelijke liefde zal onderhouden. U zult een onuitputtelijke bron van het innerlijke leven, en bijgevolg van het ministerie, vinden door het beleefde liturgische leven, zoals de conciliaire Constitutie *Sacra Liturgia* het wil. Het zal bijgevolg gemakkelijker zijn in de sfeer van het bovennatuurlijke te blijven in uw handelingen en u zal er een waardevolle hulp in vinden om uw leven steeds meer conform te maken aan dat van Christus. De vurige devotie tot de Heilige Maagd zal voor u een veilige waarborg tot succes en tot trouw aan het ideaal van uw roeping zijn”.

VOETNOTEN

- ¹ Van de wereld zijn ze niet, zoals Ik niet van de wereld ben.
- ² Allen toch, die door Gods Geest worden geleid, zijn kinderen Gods.
- ³ Goud-, zilver- noch kopergeld moogt gij in uw gordels dragen.
- ⁴ Men moet ons zonder meer als dienaars van Christus beschouwen, en beheerders van Gods geheimenissen.
- ⁵ Dient elkander met de genadegaven, zoals elk ze ontving, als goede beheerders van de vele genaden van God.
- ⁶ Uittreksel uit een toespraak van Paulus VI tot het Braziliaans College, de 28e april 1964, over de voorrang van het bovennatuurlijke leven (*Osservatore Romano*, 8 mei 1964).

Palmzondag in de Hemelstraat.

Fiducia supplicans: een synodale Kerk die luistert naar de wereld, maar doof blijft voor het woord van God (deel 2/2)

Don Davide Pagliarani (Algemeen Overste), 17de Congres van Courrier de Rome – 13 januari 2024

V. Is Paus Franciscus de enige verantwoordelijke?

Het moest zo ver komen. We zijn geschokt, maar we zijn niet erg verrast. Waarom moest het zo ver komen? Omdat de moraal dochter is van het dogma – en niet omgekeerd. Ik bepaal mijn gedragsregels in functie van wat ik meen dat de mens, God, de ziel, de zonde, de verlossing is. Het is in functie van wat ik geloof dat waar is dat ik mijn gedragsregels ga opstellen.

Kijken we naar het voorbeeld van de godsdienstvrijheid, de opvallendste uiting van de moderne dwaling, van het verval van dogma en geloof. De godsdienstvrijheid wordt sinds zestig jaar verkondigd, sinds het Concilie. Wat wilt u dan? Als we de mogelijkheid hebben om onze God te kiezen, om ons eigen Godsbegrip of helemaal geen Godsbegrip te kiezen, dan kiezen we *a fortiori* onze gedragsregels, onze moraal, dan kiezen we wat we willen zijn. We kiezen of we willen veranderen en anders zijn, of dat we (niet) tevreden zijn met wat de goede God ons heeft gegeven of de manier waarop Hij ons heeft gemaakt – volgens bizarre ideeën over de natuurwet bijvoorbeeld. Waarom niet? Aangezien we onze eigen God kunnen kiezen, onze eigen godsdienst – het is de Kerk die dit nu onderwijst – kunnen we *a fortiori* alle andere dingen kiezen, kunnen we kiezen met wie we gaan leven en met wie we een gezin gaan stichten – of een soort gezin.

Het oecumenisme is een ander voorbeeld. Wat is oecumenisme? Het is losbandigheid onder de religies. En dus zullen noodzakelijkerwijze vroeg of laat de losse zeden volgen, als men van die geest doordrongen is. De moraal is dochter van het dogma. Het dogma is reeds lang vernietigd. Noodzakelijkerwijze moest men daaruit de conclusies trekken. En Paus Franciscus doet dat op een vrij logische manier. Maar het probleem begint niet bij hem.

Dat is de rol van de Broederschap. We moeten naar de oorzaken gaan, naar de beginselen gaan, op de beginselen terugkomen.

VI. Een teken des tijds

Bevat dit relaas elementen die eigen zijn aan de kerkelijke crisis die door ons wordt beleefd? Er is inderdaad iets nieuws, dat moeten we toegeven.

Ik vermeld er maar een: het is de verblinding van de geest. We beleven een ogenblik waarop de mannen van de Kerk blind zijn. Ze maken zich zelfs niet eens meer ongerust over de vraag of ze de Traditie volgen dan wel ermee breken, teneinde sommige vraagstukken op te lossen ... Dat zijn we allemaal al voorbij. De verblinding is totaal. De ergste der straffen voltrekt zich. De verblinding van de geest is een straf van God. Dat is het antwoord van een God die zich terugtrekt, die zijn licht terugtrekt. Het antwoord van een God die stil blijft.

Waarom? Omdat we zestig jaar lang niet naar Hem hebben willen luisteren. Dan trekt God zich terug en toont Hij aan alle mensen van goede wil wat er zonder Hem gebeurt; Hij toont de consequenties van die terugtrekking. Het is de straf voor wie in de ban is geraakt van de wereld, die voortdurend het gemak zoekt dat door de wereld wordt geboden, en vooral op zijn gemak wil zijn met de wereld zelf. Vroeg of laat wordt zo iemand blind. De wereld maakt blind door haar subtiliteiten. De wereld verblindt de geest en vernietigt de wil. Dat is onontkoombaar: ofwel veroordelen we al het kwaad in de wereld, ofwel raken we in de ban ervan en worden we vroeg of laat blind.

Daaruit volgt het totale verlies van de bovennatuurlijke zin, van het juiste oordeel; en niet alleen van het oordeel over bovennatuurlijke

werkelijkheden, over de Drie-eenheid, de Verlossing ... We zijn nu zelfs het oordeel over natuurlijke werkelijkheden aan het verliezen. We zijn niet meer in staat om de elementaire, vanzelfsprekendste onderscheiden te begrijpen die in de menselijke natuur verankerd zijn. We zijn niet meer in staat om ze te verdedigen voor wat ze betekenen: dat is eigen aan de verblinding van de geest.

Zestig jaar dwalingen, chaos, leugens. Zestig jaar toegeeflijkheid tegenover de wereld. Dat is wat we ermee bereiken. Dat is wat we zegenen.

VI. Van het primaat van het geweten naar het primaat van Christus-Koning

Is er een oplossing?

Ja! De eerste is in de genade te geloven.

Die bekommernis om de wereld te behagen, die vrees om haar tegen te spreken, komen voort uit een zuiver natuurlijke, zuiver politieke kijk op de dingen. Dat is waarom ik op die term heb gehamerd. Dat is een zuiver menselijke kijk, een kijk waarin genade niet meer van belang is. Zij wordt uitgesloten. Men gelooft er niet meer in!

En de hedendaagse wereld zal noodzakelijk op die ingeslagen weg voortgaan, omdat er geen bovennatuurlijk element is dat in staat is om haar te veranderen. Er is geen genade. Er is geen verlossing in staat om die wereld te vernieuwen. Verlossing zal voortaan iets anders betekenen.

We moeten in de genade geloven.

En de andere oplossing die ermee gepaard gaat, die het gevolg is van ons geloof in de genade, is een oplossing waarop Mgr. Lefebvre bij elke gelegenheid, bij elke preek hamerde. Het is de "kwintessens" van de schat die hij ons heeft nagelaten. Het is een heel eenvoudige oplossing, op voorwaarde dat we ze goed begrijpen en er ons volledig aan wijden.

Het is Christus-Koning.

We moeten terugkeren naar Christus-Koning.

We hebben gezien dat het inderdaad om een politiek probleem gaat, een dat zowel de wereld als de Kerk aangaat.

Terugkeren naar Christus-Koning.

Koning van de intelligenties, op de eerste plaats. Koning van de geesten. De enige die in staat is om op bovennatuurlijke én natuurlijke wijze [het verstand] te verlichten. We hebben gezien hoe we vroeg of laat het licht over de vanzelfsprekendste natuurlijke dingen verliezen als we het bovennatuurlijke licht verliezen.

Boven: E.K. Vlaanderen bij de processie ter ere van Sint-Jozef in Brussel op 10 maart.

Beneden: Op 2 en 3 maart verzamelden 14 leiders en leidsters van de Eucharistische Kruistocht uit Vlaanderen en Nederland zich in de priorij van het Allerheiligste Sacrament te Antwerpen om zich verder te verdiepen in de betekenis van leider-zijn in de Eucharistische Kruistocht, en om het zomerkamp voor te bereiden.

Hier de leiders bij het graf van Herman Wijns, lid van de Eucharistische Kruistocht (+1941, 10 jaar oud), die het als zijn taak zag om andere kinderen dichter bij Onze Heer Jezus Christus te brengen.

En koning van de harten. Koning van de ware liefde, de ware naastenliefde. Dat is wat we missen. Iedereen praat over liefde, maar als we het begrip naastenliefde kwijt zijn, als we het begrip verlossing kwijt zijn, als we het begrip God kwijt zijn, dan ziet u hoe het woord "liefde", zelfs in de Kerk, schandalige betekenissen kan krijgen. Men noemt liefde wat geen liefde is. Men zegt de liefde, wat voor een liefde!

Koning der intelligenties, koning der harten, koning der ware naastenliefde ... en koning der volkeren. Zie hoe de onsamenhangendheid van al die valse, door de Kerk gezegende beginselen afsteekt tegenover de consequenties, de resultaten: nooit heeft de wereld in een zo rampzalige toestand verkeerd. De wereld is in oorlog ... en er is niemand in de Kerk die zegt dat de oplossing

EUCCHARISTISCHE KRUISTOCHT

BEKERING VAN DE VIKINGEN

GEBED,
KAMERAADSCHAP,
GELOOFVERDIEPING.

Vreugde,
in de Eucharistische Heiland
en met de naaste.

ZOMER KAMP

BELGISCHE ARDENNEN

28 juli
8 augustus

KINDEREN &
JONGEREN
VAN 6 - 18 JAAR

KOSTEN
PER KIND
€ 130,-

VLAANDEREN
E.H. Jan De Bruyn
hemelstraat.es@kicop.be

NEDERLAND
E.H. Matthias De Clercq
m.declercq@kicop.be

2024

INFORMATIE EN INSCRJVING VIA QR-CODE VOOR 30 JUNI

in Christus-Koning ligt. Waarom? Omdat ze het bovennatuurlijke licht verloren hebben, en met dat licht, het natuurlijke licht.

Het vredesvraagstuk, het politieke probleem in de nobelste zin van het woord, houdt een mensbeeld in, het houdt een programma in. En in onze toestand, in de huidige toestand van de Kerk, begrijpen we nog beter het primaat van Christus-Koning; we

begrijpen beter waartoe het verlaten van die leer, van dat dogma, van dat beginsel ... we zien waartoe dat allemaal heeft geleid: tot de vernietiging van elke orde, in de Kerk en in de wereld.

Christus-Koning is geen abstract denkbeeld. Het is geen droom. Het is geen hersenschim. Het is het enige middel dat aan de Kerk is gegeven om alles te herstellen. En dat is alleen aan de Kerk gegeven – dát is de paradox die voor haar onbegrijpelijk is geworden, sinds ze er prat opgaat niet alleen *in*, maar ook *van* de wereld te zijn. Christus-Koning is het middel dat alleen door de Kerk kan worden begrepen en aan de mensen aangeboden. Dat is haar schat. Het is de kwintessens van haar sociale leer. Het is inderdaad aan haar dat het koningschap van Christus is toevertrouwd. Zij alleen kan het verkondigen en vrucht laten dragen. Alleen door haar kan de Koning der koningen over de mensen heersen – Hij die de Weg, de Waarheid en het Leven is.⁴

VOETNOTEN

- 1 Het werkinstrument voor de eerste sessie van de synode over de synodaliteit, "Vergroot de ruimte van uw tent" (oktober 2023).
- 2 Gen. 1, 27-28 : En God schiep de mens als zijn beeld; als het beeld van God schiep Hij hem; man en vrouw schiep Hij hen. God zegende hen, en God sprak tot hen: 'Wees vruchtbaar en word talrijk; bevolk de aarde en onderwerp haar; heers over de vissen van de zee, over de vogels van de lucht, en over al het gedierte dat over de grond kruipt.'" Mat. 19, 4: "Hij gaf hun ten antwoord: 'Hebt gij niet gelezen, dat de Schepper in het begin hen als man en vrouw gemaakt heeft.'" Marc. 10, 6 : "Maar in het begin, bij de schepping, heeft God hen als man en vrouw gemaakt."
- 3 Gen. 3, 4-5 : "Maar de slang zei tot de vrouw: 'U zult helemaal niet sterven! God weet dat uw ogen open zullen gaan als u eet van die boom, en dat u dan gelijk zult worden aan God, door de kennis van goed en kwaad.'"
 - 4 Cf. Joh. 14, 6.

Op 25 februari is het JKI Vlaanderen weer bij elkaar gekomen. Het hoogtepunt van de bijeenkomst was zeker de voordracht van oud-JKI'ers Ellen en David over hoe een Katholieke verkering en huwelijksvoorbereiding eruit ziet. Aan de hand van hun eigen ervaring toonde ze aan dat een kuise en katholieke verkering naar het voorbeeld van Maria en Jozef, zelfs in deze moderne wellustige wereld mogelijk is. Ze gaven praktische voorbeelden die de verschillende koppels in ons JKI konden volgen en toonde aan dat een goede katholieke verkering tot een goed Katholiek huwelijk leidt waarin God en liefde centraal staan in plaats van lust en genot.

Historiek van de Kapel van het Allerheiligste Sacrament

Laatste aflevering: overzicht

Juffr. Griet Lucy Beldé, parochiaan en archeologe

Ter gelegenheid van de geplande restauratie van de kapel van het Allerheiligste Sacrament werd besloten om een artikelenreeks te wijden aan de geschiedenis, de bouwhistoriek, alsook aan het rijke kunstige interieur van onze kapel. Zoals gepland verschenen zij op regelmatige basis als een afzonderlijke rubriek in De Monstrans.

In deze laatste bijdrage besluiten wij met een kort overzicht van de belangrijkste elementen.

Na het desastreuze wrede antiklerikalisme tijdens de Franse revolutie kende 19de-eeuwse maatschappij een algemeen religieus ontwaken met een heropleving van het kerk- en kloosterleven. Er heerste een algemeen verlangen naar boete en eerherstel van het katholiek geloof.

Hierin past ook de Congregatie van Gedurige Aanbidding die door Anna de Meeûs in 1856 werd opgericht. Het hoofddoel dat de Meeûs met haar zustergemeenschap beoogde was het nastreven van een onbegrensde toewijding aan het Allerheiligste Sacrament. Het moest de leidende gedachte worden, de spil van alles. Als strijdleuze voor de nieuwe gemeenschap koos De Meeûs dan ook voor het krachtige: VIOLATAE CARITAS REPARATIO “Eerherstel voor de miskende liefde”. De Congregatie van Gedurige Aanbidding ontstond in Brussel. Nadien verhuisde ze in 1868 naar Watermaal. Wegens de sterke groei van de gemeenschap stichtte de congregatie een nieuw klooster en deze keer in Antwerpen. Hier liet Anna de Meeûs in 1890 het klooster met de kapel van het Allerheiligste Sacrament bouwen.

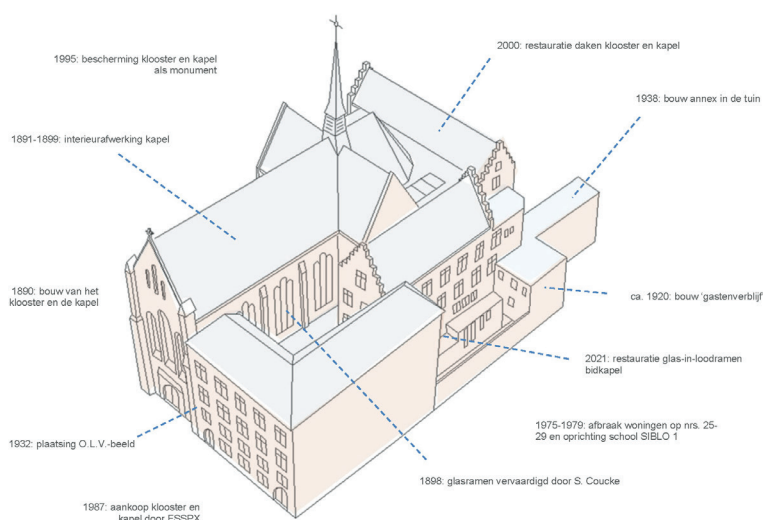
Onder leiding van Anna de Meeûs werd de Kapel van het Allerheiligste Sacrament een waar prestigeproject, mede mogelijk gemaakt door de steun van vooraanstaande families.

Het uitzonderlijk bouwwerk opgetrokken in neogotische stijl werd ontworpen door de

traditionele en veelzijdige architect Ernest Stordiau. Er werd gekozen voor een sober exterieur in contrast met een levendig en artistiek uitgewerkt interieur.

Voor de neogotische inrichting en decoratie van de kapel werden door de Meeûs een heel aantal gerenommeerde kunstenaar-ambachtslieden met zorg uitgeselecteerd. Een deel van hen waren leerlingen of medewerkers van Jean Baptiste Béthune, geestelijke vader van de neogotiek in België. Het bouwwerk resulteerde in een levendig en kunstig geheel met een spel van licht en kleur en aandacht voor detail.

Dat deze verborgen parel na de geplande restauratie-en herstellingswerken opnieuw moge schitteren aan de Antwerpse kroon!

INSTAURARE
OMNIA IN CHRISTO

De laatste jaren, en de laatste maanden steeds vaker, vragen veel gezinnen ons of de Priesterbroederschap Sint-Pius X plannen heeft opnieuw een school in Vlaanderen te openen. Dat is een zeer lovenswaardige wens, want echt katholiek onderwijs is noodzakelijk voor het behoud van geloof en moraal bij onze kinderen.

De Priesterbroederschap Sint-Pius X wil waar mogelijk het verzoek van geëngageerde families om een school te openen ondersteunen. Daarvoor is het noodzakelijk dat de families die erom vragen, weten dat dit een werk is dat offers vraagt. Het is ook noodzakelijk dat wij allen een duidelijk beeld hebben van wat een traditioneel katholieke school is.

Om te begrijpen hoe de Broederschap zich het project van een school zou voorstellen, konden geïnteresseerde ouders in mei vorig jaar, kennis maken met de geest waarin onze congregatie scholen ontwikkelt in alle delen van de wereld. Een Franse zuster van de Priesterbroederschap heeft in Brussel een presentatie gegeven over de geest van een traditionele katholieke school.

Vervolgens is in de zomer van 2023 een kleine werkgroep gestart om de concrete oprichting van zo'n school voor te bereiden. Een aantal geëngageerde ouders en E.H. Bochkoltz denken na over de pedagogie, het budget, de visie en de logistiek van de 'Hemelschool', zoals dit ambitieuze project voorlopig genoemd wordt. Ook worden gastsprekers uitgenodigd over de verschillende aspecten zodat het warm water niet opnieuw moet worden uitgevonden.

Natuurlijk willen we ook lessen trekken uit de werking van de eerste school die van 2012 tot 2018 heeft bestaan in de Hemelstraat:

- Er moet een duidelijke scheiding zijn tussen de Hemelschool en de priorij;
- De priesters zullen weliswaar de geestelijke (bege)leiding op zich nemen, maar de praktische zaken moeten dit keer vooral door ouders, vrijwilligers en (een) professionele leerkracht(en) worden gedaan;
- De school moet financieel zelfbedruipend zijn en niet afhangen van liefdadigheidsacties;
- We starten met een kleuterklas en een eerste leerjaar van het lager onderwijs, niet met een volledige lagere school.

Deze werkgroep zal de verdere ideeën voor "Project Hemelschool" voorstellen op het zevende gezinsweekend voor de traditie, eind deze maand in Helvoirt. Binnenkort leest u er ook meer over in de Monstrans.

Ouders en kandidaat-vrijwilligers kunnen hun interesse registreren via dit formulier (QR-code) of via projecthemelschool@fsspx.be

“Het doel van katholiek onderwijs is niet slechts om kennis door te geven, maar om de gehele persoon te vormen naar gelijkenis met Christus. Dat vereist een standvastige inzet om te allen tijde de katholieke doctrine en moraal uit te dragen.”

Mgr. M. Lefebvre

De oplegging van het doopkleed

Kan. August Croegaert

Bij de beschrijving van enkele voorbereidingsplechtigheden tot het Doopsel, vindt men in de documenten van de Gallische Liturgie aan heel de ceremonie deze titel gegeven: “AD CHRISTIANUM FACIENDUM” – “WIJZE OM IEMAND CHRISTEN TE MAKEN”. Zo vertelt kanunnik August Croegaert in het begin van zijn boek *Doopsel – Vormsel – Eucharistie, Sacramenten van de Christelijke Inwijding*.

August Croegaert werd priester gewijd op 2 januari 1916. Hij was liturgisch schrijver, professor aan het Sint-Romboutscollege in Mechelen, professor aan het Groot Seminarie van 1914 tot 1924. August Croegaert was ceremoniemeester van kardinaal Mercier, tussen 1919 en 1926 en van kardinaal Van Roey, tussen 1926 en 1934. In 1929 werd hij tot kanunnik benoemd. Hij was tevens directeur van “Filles de Marie” school in Antwerpen.

Zijn boeken over de liturgie bevatten een heel rijk onderwijs met een duidelijk “lokale” toon (hij was seminarieprofessor in Mechelen en legt veel gewoonten van onze Belgische bisdommen uit) over de traditionele liturgie zoals wij het nog kennen (hij is in 1960 overleden). Ik raad zijn boeken ten zeerste aan!

Terwijl onze kapellen van Antwerpen en van Gent de laatste tijd de vreugde van verschillende doopsels gezien hebben en wij nog andere zullen hebben in de nabije toekomst; en terwijl wij in de Paastijd zijn, de dooptijd par excellence; vond ik het goed de grote lijnen van het hoofdstuk over “De oplegging van het doopkleed” van kan. Croegaert met jullie te delen. Het is dit doopkleed dat wij onbesmet tot de rechterstoel van Onze Heer Jezus Christus moeten dragen. De liturgie is vol symbolisme!

Eerwaarde Louis Bochkoltz

1. De opleggings-ritus

Na de zalving met H. Chrisma wist de Priester, met een weinig watten, zijn duim en de kruin van de Gedoopte af, en “legt over diens hoofd een wit-linnen doek, die het witte Doopkleed vervangt”, waarbij hij dan zegt: “*Ontvang het witte kleed, en draag het onbesmet tot vóór de Rechterstoel van onze Heer Jezus Christus, opdat gij het Eeuwig Leven moogt hebben.*”

Bij de Doop van Volwassenen treffen wij deze ceremonie eveneens aan, echter in een wat uitvoeriger vorm. Daar legt de Priester de Gedoopte namelijk inderdaad als chrisma doek (chrismale): een wit-linnen doek om 't hoofd, en geeft hem bovendien óók nog het witte Doopkleed. “De Uitverkorene legt nu zijn oude kleren af, en doet nieuwe aan – wit van kleur, – althans een wit

overkleed, dat hij van de Priester ontvangt.”

Deze rituele voorschriften bewaren ons nog de laatste overblijfselen van een aloud Doopgebruik van de H. Kerk:

Onmiddellijk na de chrismazalving namelijk, hielpen peter en meter de Gedoopte bij het aantrekken van het metaforisch praaluniform van hun Dooponschuld: de witte Doopgewaden, omdat zij deze kledij droegen, werden zij dan ook: “alhati” dat is de “in het wit gekleden” genoemd.

Als “met Christus verzezen” (Col. 3, 1) schitterden ook de nieuw gedoopten in de sneeuw witte glans der Engelen, die Jesus' Verrijzenis aankondigden. Zij waren evenals de uitverkorenen van het visioen van de Apocalyps – (zie het bovendeeel van de plaat blz. 13) – “in witte kleren gehuld”, nadat ze net zoals deze: “hun (ziele-) klederen wit hadden gewassen in het Bloed van het Lam” (Openb. 7, 13-14).

2. Doopkleed en chrimadoek

Het gebruik van witte Doopgewaden gaat tot ver in de christenoudheid terug, en vanaf de 4e eeuw bezitten wij er overvloedige getuigenissen over. In de Middeleeuwen – en het schijnt wel altijd zo geweest te zijn – was het Doopkleed van “linnen”, want het gebruik van wol en van zijde heeft de Liturgie van de H. Kerk hier altijd geweerd en verworpen.

Het bestond in een lang, wijd kleed met mouwen, dat heel het lichaam omhulde, en rond de heupen met een gordel werd toegehaald en opgeschort.

“Alba” wordt soms als bijvoeglijk naamwoord bij “vestis” gebruikt, vandaar ook het zinverwante “vestis candida”, waarvan het Rituele spreekt. Bij de Kinderdoop laat het Ritueel het Doopkleed vervangen door een “wit-linnen doek”, waarmee men het hoofd van het Doopkind omhult tot bedekking van de met H. Chrisma gezalfde kruin.

Volgens Corblet was deze chrimadoek oorspronkelijk niets anders dan de “hoofdkap van het Doopkleed”, en vormde daarmee één geheel. Toen de hoofdkap afgeschaft werd, verving men haar door “ruimere doeken” tot omhulling van het hoofd van het Doopkind en tot bedekking van de gezalfde kruin, soms echter ook wel door een “losse hoofdkap”, die spoedig de vorm kreeg van een “klein mutsje”, van linnen of een andere stof, doch altijd “wit”.

H. Doopsel van Timothé (Antwerpen).

In zijn Voorschriften over de Toediening van het Doopsel beschrijft de H. Carolus Borromeus voor zijn Priesters, met alle zorg het linnengoed dat de Ouders mee moeten brengen voor de Doop:

Hij (de Priester) geve te verstaan, dat de ouders van 't kind van-huis ook moeten meebrengen: een klein wit kleedje van wit linnen of van andere stof, niet echter van zijde, dat als een manteltje om de hals bevestigd kan worden.

Over het algemeen stelde iedere kerk zelf dergelijke Doopkieren voor de Catechumenen kosteloos beschikbaar, vooral voor de armen.

Het Bullarium van de H. Gregorius de Grote (604) bv. bewaart in dit opzicht treffende staaltjes van de onuitputtelijke weldadigheid van deze grote Paus voor armen en behoeftigen.

In de Middeleeuwen maakten rijke dames veelal Doopkieren voor de armen. Zo bv. deed de H. Elisabeth van Hongarije. Soms echter zorgde de Dopeling er ook wel zelf voor, of eiste de Doopborg deze eer voor zich op.

3. De betekenis van het doopkleed

De metaforische betekenis van het witte Doopkleed is al even duidelijk als scherpzinnig; het doet ons zowel de Doopgenade als de daaruit volgende Doopverplichting voorstellen:

“Volgens de heilige Vaders” – aldus de Catechismus van het Concilie van Trente – “drukt dit metaforisch kleed uit: zowel de “glorie van de verrijzenis”, waartoe wij door het Doopsel geboren worden, – als de “glans en schoonheid”, waarmee de ziel door de afwassing van de zonden in het Doopsel versierd wordt, – en ten slotte ook de “onschuld en ongeschondenheid”, die de Gedoopte heel zijn leven lang hoort te bewaren.”

a. Zuiverheid

Op de allereerste plaats spreekt “wit” van de zuiverheid van de wedergeboren zielen: “Men geeft de Gedoopte een wit kleed” – zegt St Thomas – “ten teken van de zuiverheid van leven, die men na het Doopsel dient te bewaren, naar het woord van St Paulus aan de Romeinen (6, 4):

“Laat ons in nieuwhed van leven wandelen.”

“Deze Nieuwgeborenen,” – zo zei St Augustinus – “die gij hier ziet, van buiten in het wit gekleed en van binnen gezuiverd, en de reinheid van hun zielen door de witheid van hun kleren gesymboliseerd wordt: zij waren eenmaal duisternis toen de nacht van hun

zonden nog over hen hing. Maar zie, nu zij vandaag door het Bad van Gods Erbarming gezuiverd zijn, nu ze in de Bron der Wijsheid gewassen en met het Licht der Gerechtigheid vervuld zijn, nu mogen ze wel zingen: “Dit is de dag, die de Heer gemaakt heeft! Laat ons blij zijn en ons verheugen!”

“Wij werden” – aldus Theodulphus – “in het wit gekleed, opdat we in ons gedrag de zuiverheid zouden bewaren, die onze Wedergeboorte ons schonk en de engelachtige reinheid, die wij er verwierven.”

“Gij hebt uw oude kleren uitgetrokken,” – zegt St. Cyrillus van Jerusalem – “en witte aangetrokken naar de geest. Van nu af aan behoort gij “in het wit” te gaan!”...

Mogen wij deze woorden altijd onthouden, ze nooit vergeten, er altijd naar handelen!

Uit de oplegging van het Witte Doopkleed – vooral in verbinding met de nog volgende zinspeling op het Eeuwig Bruiloftsfeest – blijkt, dat de H. Kerk het Doopsel als het ware beschouwt als het “bruidsbad van de ziel ter verloving met Christus”.

Oudtijds ging namelijk aan de verloving het “bruidsbad” vooraf, dat wellicht ook Paulus in zijn Brief aan de Ephesiërs (5, 25-27) voor ogen had.

b. Vrijmaking

Vervolgens spreekt de “witte” kleur ons ook van de “vrijmaking” van de Gedoopten. Bij de vrijmaking van één van zijn slaven was het in Rome de gewoonte, dat zijn meester hem een “wit kleed” schonk.

Welnu ook in het Doopsel vinden we die idee van “vrijmaking” terug, namelijk van “bevrijding uit de slavernij van de Duivel”; het bewerkt deze immers inderdaad: door de Waarheid namelijk vrijgemaakt, genieten wij de vrijheid van de kinderen van God; en daarop zinspeelt het witte Doopkleed dan ook terecht.

c. Zegepraal

Op de derde plaats spreekt het witte Doopkleed ons van de zegepraal door het H. Doopsel op de Duivel, Wereld en Dood: “als een teken van zijn glorievolle verrijzenis” – zegt St Thomas – “wordt de Gedoopte het witte kleed gegeven”.

Trokken Rome's triomfators na hun overwinning, in het wit gekleed en op door een vierspan schimmels getrokken zegewagen, in triomf de stad door: dan draagt ook de “Uitverkorene” na zijn H. Doopsel terecht een “overwinnaarsdracht”, nu hij zegepraalt over Duivel, Wereld en Dood.

d. Deelname aan Christus' koninklijk priesterschap

Zo goed als bij alle oude volken, Joden, Egyptenaren, Feniciërs, Germanen, Grieken, Romeinen, enz. was de kleding van de Priesters steeds “wit”.

De diepste betekenis van het witte Doopkleed ligt dan ook ongetwijfeld in zijn zinspeling op “onze deelname aan Christus' koninklijk Priesterschap”.

Het Doopmerkteken is immers zoveel als een sacramenteel merkteken, een “geestelijk praaluniform”, dat onze ziel “met Christus bekleedt”. Evenwel niet – zoals we reeds zeiden – als met een “mantel”, die men nu aandoet en straks weer aflegt, doch in de zin van een “beginsel van leven” dat ons aan Christus gelijkvormig maakt en ons van Christus' leven doet leven. St Paulus zegt immers tot de Galaten (3, 27):

“Gij hebt u allen met Christus bekleed, omdat gij allen gedoopt zijt tot de gemeenschap met Christus.”

En bij Didymus van Alexandrië (395) luidt het: “Wanneer wij uit het Bad van het Doopsel opstijgen, bekleeden wij ons met Christus, de Zaligmaker, als met een kleed van onbederfelijkheid.”

Wie weet – zegt J. Tschuur – of St Paulus bij de idee van “zich met Christus bekleeden” niet voor ogen zweefde het heidens gebruik om zich het kleed van één of andere godheid om te hangen.

In zijn wezen van een geestelijke deelname aan Christus' koninklijke en priesterlijke waardigheid en macht, machtigt het Doopmerkteken ons als bij "investituur": tot het verheerlijken van de Allerheiligste Drie-eenheid. En deze "investituur" (inkleding, van "vestiri" d.i. inkleden), die ons tot "liturgen" aanstelt, vroeg spontaan en heel natuurlijk om een uitwendige ritus ter veraanschouwelijking, in dit geval: de bekleding met het heilig Doopgewaad. En daarom dringt Durandus van Mende (1296) dan ook zeker door tot de diepste grond van dit symbolisme, wanneer hij schrijft :

"Op sommige plaatsen geeft men aan de Gedoopten een wit kleed ten teken van hun priesterschap; als ledematen van Christus zijn ze immers: koning en priester, zoals alle ware christenen koningen en priesters zijn; reden waarom de apostel Petrus zegt: "Gij zijt een Uitverkoren Geslacht, een Koninklijk Priesterdom". (1 Petr. 2, 9).

In dezelfde geest ook schrijft Isidorus van Sevilla: "Aangezien wij een Uitverkoren Geslacht, een Koninklijk Priesterdom vormen, werden wij na het Doopbad gezalfd, opdat men in Christus' Naam hoogachting voor ons hebbe. Het hoofd van de nieuw-gedoopte wordt met een fijne sluier omhuld, om hem het – naar St Petrus – verworven voorrecht van het Koningschap en de waardigheid van zijn Priesterschap ook zélf te doen erkennen."

Maar vergeten we dan vooral onze koninklijke en priesterlijke Doopverplichtingen ook niet:

"De Gedoopte" – zegt Theophylactus – "is Koning, aangezien hij kind werd van God, de Opperste Koning, en terwijl hij heer en meester over zijn hartstochten moet weten te zijn. Iedere Gedoopte is verder ook Priester, omdat hij tot Gods welbehagen zich moet weten te slachtofferen als een levende en heilige offerande."

4. Het beware van doopkleed en chrismadoek

Practisch besluit: een waardig doopkleed

Doopkleed en Doopmutsje werden, na gewassen te zijn, verder in de sacristie bewaard, om ze bij een volgend Doopsel weer te gebruiken.

In sommige landen, bv. in Egypte, mocht de Gedoopte zijn Doopgewaad ook zélf bewaren, en droeg hij het bij bijzondere gelegenheden ook.

Al het Dooplinnen werd met vrome eerbied bewaard, vooral de doek, waarmee de Priester na het Doopsel het hoofd van de Dopeling had afgedroogd.

H. Doopsel van Johannes (Antwerpen).

Toen het "Doopsel-door-onderdompeling" nog de gewoonte was, verrichtten peter of meter – naargelang de kunne van de Dopelingen – dit afdrogen, en de doeken, – "sabana" of "sindones" genaamd – waarvan zij daarbij gebruik maakten, golden voor hun als vrome gedenkstukken en voor zoveel als symbolen van hun geestelijk verwantschap met de Dopeling, en van de geestelijke verplichtingen, die zij op zich hadden genomen. Met vrome zorg bewaarden zij ze daarom, en bij de een of andere gelegenheid toonden zij ze ook wel weer eens aan hun petekinderen.

Zo bv. deed de diaken Muritta, toen hij tijdens de wandalenvervolging voor de rechterstoel van Elpidoforus gesleept werd. Deze, zijn vroeger petekind, was afvallig geworden en voerde nu als Ariaan een verwoede vervolging tegen de christenen.

Toen toonde Muritta aan Elpidoforus de linnen afdroogdoek, waarvan hij zich bij diens Doopsel bediend had, en riep uit: "Ziehier de linnendoek, die u eenmaal zal aanklagen bij de Eeuwige Rechter. Eens, ongelukkige, omhulde hij u, toen gij gezuiverd uit het Doopbad kwam, maar in de Hel zal hij uw foltering zijn, want door uw Doopsel en uw Geloof af te zweren hebt gij u, als met een mantel met verdoemenis omhangen."

In een brief aan Pepijn, brengt Paulus I deze vorst

uitbundig dank voor het “allerkostbaarst geschenk van hemelse genade” hem gezonden, namelijk het “sabanum”, de linnen Doopdoek, de Paus door Pepijn aangeboden ter gedachtenis aan het Doopsel van zijn koninklijke dochter, wier peter de H. Vader had willen zijn .

Zo zullen we ook begrijpen, dat men in menig christenhuysgezin godvruchtig het Doopkleed bewaarde, dat bij alle leden van de familie dienst had gedaan ter christenwedergeboorte. Als een waarachtig “familiestuk” borg men het in een schrijn, en bewaarde zo, als in een metaforische ark, het zuiverste en eerbiedwaardigste familiestuk.

Na de Doop van haar eersteling borg de moeder het smetteloze Doopkleed in het familieschrijn op, en zij haalde het er bij de Doop van elk van haar volgende kinderen weer uit tevoorschijn. Het voorbeeld van Molière's moeder mag in dit opzicht wel als klassiek gelden:

“De chrismodoek van Molière” – aldus abbé David – “werd door zijn moeder vroom in een kostbaar schrijn geborgen, waar zij het vervolgens voor de Doop van al haar andere kinderen telkens weer uit tevoorschijn zal halen. Het schrijn werd in de aan de kamer van de echtgenoten Poguelin grenzende kleedkamer, bij het goed van moeder en kinderen bewaard: als in een kleine heilige huisark van diepe zin en zegening.”

Hebben we hier niet te doen met een voorvaderlijk gebruik, dat wel weer in ere mocht worden hersteld? zelfs in die zin, dat iedere Dopeling z'n “eigen” Doopkleed kreeg als een kostbaar voorwerp voor heel z'n leven, om er zich later nog dikwijls door te laten herinneren: dat hij de oude mens eenmaal aflegde om met Christus te worden bekleed, ... zich te laten herinneren vooral aan de daaruit voortvloeiende verplichtingen tot een waardig christenleven ...

Welk een prachtige gelegenheid zou een “eigen” Doopkleed aan de christenmoeder niet bieden om haar kinderen – vooral in de jaren van hun grootste ontvankelijkheid voor alles wat heilig is! – door

H. Doopsel van Arinze Joachim (Gent).

aanschouwelijk onderricht op te voeden in de geest en tot levendiger waardering van het H. Doopsel!

De Doopsymboliek, in de loop van deze bladzijden gegeven, waterleliën, visjes in de golven, H. Drie-eenheid en ook een stralende Heilige Geest, enz., bieden overvloed van stof voor kunstige versiering.

Men stikt deze motieven hetzij in het wit, hetzij in kleuren, hetzij in gouddraad.

Als teksten bv.:

- « KIND VAN GOD»,
- « TEMPEL VAN DE H. GEEST »,
- « TEMPEL VAN DE H. DRIE-EENHEID »,
- « VERREZEN MET CHRISTUS », enz.

Ook dit schrijn zou met dezelfde sierriddelen kunnen getooid worden. En mocht het weer een heerlijk innemend zinnebeeld worden van verheven familietraditie en christelijke familieband.

5. Het witte doopkleed is het officieel “uniform” van de christen

Het witte doopkleed is het ware uniform van de christen.

Het gedoopte meisje zal het witte kleed (samen met kaars en kroon) weer aantrekken bij al de grote gebeurtenissen in haar leven

- 1) bij de eerste Communie;
- 2) bij de plechtige geloofsbelijdenis;
- 3) bij haar H. Vormsel;
- 4) bij haar huwelijk of haar kloosterkleding;
- 5) voor het ontvangen van de laatste sacramenten;
- 6) bij haar afsterven.

De christene vrouwen en meisjes mogen er fier op zijn getooid in de zuivere witheid van hun doopkleed, de H. Sacramenten te ontvangen. De witte armband die de jongens destijds (en op sommige plaatsen ook nu nog) droegen bij hun eerste H. Communie is ook een herinnering aan hun doopkleed.

VOETNOTEN

- ¹ P. 2, Cap. 2, n° 74.
- ² P. 3, Q. 66, Art. 10 ad 3um
- ³ Sermo 223 ; P. L. 38, col. 1092
- ⁴ P. 3, Q. 66, Art. 10 ad 3um
- ⁵ Corblet, Histoire du Baptême, 2, blz. 416
- ⁶ De Trinitate. Lib. 2, Cap. 12 : P. G. 39, 679
- ⁷ t. a. pl¹ blz. 105
- ⁸ Rationale, Lib. 6, Cap. 83
- ⁹ In Cap. 1, Epist. II ad Cor.
- ¹⁰ Corpus Script. Vindob. 7, 89-91
- ¹¹ P. L., 98, 149 : « pretiosissimum nobis supernae gratiae munus attulit sabanum videlicet de quo nostra dulcissima atque amantissima spiritalis filia, sacratissimo fontis lavacro abluta, suscepta est ».
- ¹² Zie: Corblet, t. a. pl. 2, blz. 424.

De Z. Dodo van Haske

† 30 maart 1231

Br. René Maria

Afgelopen keren hebben we enkele heilige of zalige Norbertijnen behandeld, in deze tekst zien we het leven van de Z. Dodo van Haske. Door zijn gebed en boeteleven heeft ook hij een sterke impuls gegeven voor het beschaven van zijn landgenoten. Bij zijn kluis in Haske is na zijn dood een klooster gesticht. Nu ligt daar het dorpje Haskerdijken bij Heerenveen in Friesland.

Dodo wordt geboren in Friesland in de 12e eeuw. Hij heeft al als kind een teer geweten, is zeer vriendelijk voor zijn evenmens en vrijgevig jegens de armen. Vrienden en verwanten dringen bij hem erop aan te trouwen, wat hij ook doet. Toch groeit ook zijn ijver voor God. Enkele jaren later zijn zelfs zijn vrouw en zijn moeder zo voor God gewonnen, dat hij (met toestemming van zijn vrouw) hun drieën aanmeldt bij het klooster in Hallum (het bekende Mariëngaarde, gesticht door de Z. Frederik). De vrouwen treden in te Bethlehem en Dodo te Hallum. Hier groeit hij in kennis en godsvrucht. Hij is er een van de beste leerlingen van de H. Siardus, op dat moment de abt van Mariëngaarde. Enkele jaren is hij hier en dan vraagt hij de abt om God in grotere eenzaamheid te mogen dienen. Juist heeft Siardus van enkele woudlieden in hun goede ijver enkele veengronden aan de oorsprong van het riviertje de Borne en de grens met Drenthe als geschenk gekregen. Hier in Baccafeen (Bakkeveen) laat hij een kloosterhoeve aanleggen en hierbij bouwt hij voor Dodo een kluis. Dodo neemt op deze waterrijke plaats zijn intrek. Het wordt Mariënhof genoemd, naar de kapel bij de hoeve, die aan de Moeder Gods toegewijd is. Zijn voedsel bestaat de ene dag uit water en brood, de andere dag uit vis, in de poelen ernaast gevangen, en uit bier wat in de uithof gebrouwen wordt. Op de zesde dag (vrijdag) eet hij geheel niet. Om zijn lichaam draagt hij zeven ijzeren ringen, zoals grote

boetelingen ze plegen te dragen. Daaroverheen een haren kleed en daarover weer een ijzeren harnas. Over dit harnas draagt hij nog het witte wollen kleed met het scapulier van zijn orde, de Premonstratenzers. Dit draagt hij dag en nacht. Als slaapplaats heeft hij een biezen mat en een houtblok als kussen. Hij rekent zich gelukkig te mogen rusten zoals het goddelijk Kind, in doeken gewikkeld en als in een houten kribbe. Te middernacht staat hij op en bidt de metten, daarna blijft hij afwisselend bidden en zich geselen tot bij de dageraad het H. Misoffer wordt opgedragen. Gedurende de dag onderhoudt hij zich met Jezus en Maria. Voortdurend aanbidt hij zijn God en toont daarbij zijn eerbied door dagelijks meer dan vijfhonderdmaal een kniebuiging te maken. Daardoor krijgen zijn knieën na verloop van tijd zoveel eelt dat het knieën van een kameel lijken. De duivel probeert door helse spokerijen hem van zijn gebeden en goede oefeningen af te leiden, maar de hemel toont zich op wonderbare wijze. Tweemaal verandert God het water wat Dodo drinkt in wijn, op Kerstmis en Allerheiligen. De vele zieken en bezeten die de mensen bij deze kluisenaar in Bakkeveen brengen, worden op zijn voorspraak gezond en genezen. Een oude vrouw, die bezeten is door de duivel, komt bij hem en vraagt haar ervan te bevrijden. Het lukt hem echter niet haar te helpen, ondanks verschillende bezweringen. Deze duivel roept hem eens toe: "Niemand ter wereld zal mij uit dit onreine vat kunnen jagen, maar ik zal er blijven tot drie dagen voor uw vertrek naar een andere plaats."

In die tijd ligt er in het zuiden van Friesland een groot woud met donkere plassen en moerassen ernaast. Het is een onbewoonde wildernis, maar in dit woud staat er een oude kapel met twee oude beelden; Christus, de gekruisigde en Maria de Moeder van Smarten ernaast. Naar hier gaat

hij eens ter bedevaart en Christus zegt hem er: "Waarom haast jij u dermate? Weet, dat jij nog langer hier zult vertoeven!" De priester Wibrand van Haske is getroffen door de deugd van de kluizenaar en nodigt hem uit om in deze wildernis zijn verblijf te maken. Dodo vraagt toestemming van zijn overste en begeeft zich op het feest van St. Andreas in november 1225 of 1226 naar hier. Het heeft slechts één nacht gevoren en hij loopt over het dunne ijslaagje over de plassen en sloten naar deze onherbergzame plaats, tot grote verbazing van de landslieden. Maar ook hier vindt men hem en weldra komt er een meisje uit Gersloot met vallende ziekte, dat genezen wordt. Ook een lamme en een priester met melaatsheid worden genezen. De kapel van Haske wordt een drukbezocht bedevaartsoort. Eens wordt een man, razend van pijn, door twee vrienden per boot tot hem gebracht. Dodo laat de ongelukkige voor het oude Mariabeeld in de kapel brengen en bidt er tot de Troosteres der bedrukten. De volgende dag kan de man gezond en zelf roeiend terugkeren. Nadat hij thuisgekomen is schenkt hij Dodo als dank een witte koe.

Eens, wanneer Dodo naar gewoonte ook in de Paasnacht een groot kruis op zijn schouders draagt en gevolgd door veel volk biddend rond de kapel trekt, wordt het kruis voor ieders ogen door onbekende macht omhoog geheven in de lucht, blijft er zweven en verdwijnt dan voor hun ogen. Alsof God hem beduiden wil dat het nu geen tijd van rouw en boete is, nu Christus uit het graf is opgestaan.

In die dagen bestaat in Friesland nog steeds het heidense gebruik dat men het lijk van een vermoorde zolang op een plek in de schuur te drogen hangt, tot een familielid van het slachtoffer bloedwraak genomen heeft. Door zijn aanhoudend vermaan en lichtend voorbeeld krijgt Dodo gedaan dat dit allengs wordt afgeschaft. Zelfs protestantse geschiedschrijvers, die niet hoog oplopen met monniken en de middeleeuwen, herhalen het getuigenis van Thomas Cantipranus die zegt (geciteerd naar Kronenburg): "Ik heb nog een andere derzelfde orde gezien, genaamd Dodo, een zalig en oud man, die door zijn vurig prediken onder de Friese natie zoveel gewonnen heeft, dat zij zeer zachtmoedig werd en hare wreedheid vergat."

Zo gaan er enkele jaren voorbij. Op zondag 30 maart 1231, de zondag na Pasen – Pasen is dat jaar zeer vroeg, op 23 maart - wanneer de gelovigen naar zijn kluis komen om met hem naar de H. Mis te gaan, zien zij dat zijn kluis is ingestort. Zij vinden hem dood onder het puin en bemerken tot hun grote verbazing dat Dodo in zijn handen, voeten en rechterzij de vijf wonden van

Christus draagt. Nooit heeft iemand er voordien iets van gezien of gehoord. Hij had dit geheime lijden al die jaren verborgen gehouden. Wijd en zijd verspreidt zich de mare van zijn overlijden. De kanunniken van Utrecht, de Kartuziers van Keulen en de orde van de Norbertijnen beschrijven zijn geschiedenis. De geestelijken Wibrand van Haske, Siirk en Suffried besluiten met enkele leken na de dood van Dodo op de plaats van zijn kluis een Norbertijnerklooster te bouwen en er te gaan leven. Dit klooster groeit en bewaart nog eeuwen de zalige nagedachtenis van Dodo. In de woelige tijden van de protestantisering van Friesland zijn de kloosters er allemaal opgeheven. Vandaag de dag is op deze plaats in Haskerdijken (bij Heerenveen) een kapel met een klein bosje op de plaats van de kluis gemaakt. Stenen van het klooster, dat er ooit stond, zijn gebruikt voor de bouw van één van de kruiswegstaties van het Bonifatiuspark in Dokkum. Zo blijven de stenen nu nog steeds spreken van de kruisliefde van de zalige Dodo.

BRONNEN

- 'Neerlands Heiligen in de Middeleeuwen' blz. 146-154, door J.A.F. Kronenburg, 2e druk, drukkerij Bakker, Amsterdam 1916.
- 'Met de heiligen het jaar rond' bij 31 maart, Dom Huyben, Dom Scheerman e.a. deel 1, Uitgeverij Heideland, Hasselt 1948.
- De website 'Heiligen in kruissteek' Dodo (50webs.com)

Aankondigingen

Bezoek onze website: www.fsspx.be/nl

WO
17.04

Militia Immaculatæ in
Antwerpen: "O.-L.-V. van
Scherpenheuvel"

in Bierbeek: O.L.V. Theotokos – H. Mis om 20 u.

ZO
21.04

Mars voor het Leven

om 14 u. op het Poelaertplein te Brussel

VR
26.04

Gezinsweekend te Helvoirt (NL)

t.e.m. zondag 28 april

ZA
18.05

Bedevaart Chartres-Parijs

t.e.m. 20 mei (zie blz. 13)

ZO
2.06

Sacramentsprocessie

WO
15.06

Bedevaart naar Moerzeke voor de
100ste verjaardag v/h overlijden
van Priester Edward Poppe

**!!! in plaats van de Parochiebedevaart
naar Scherpenheuvel van 1 mei !!!**

DO
27.06

JKI-reis naar Zaitzkoffen

t.e.m. 2/07 – Info: E.H. De Bruyn
(j.debruyne@fsspx.be)

ZO
14.07

Fietstocht naar Domrémy

t.e.m. 20/07 – Info: Broeder Rene Maria
(br.renemarkia@fsspx.be)

MA
15.07

JKI-reis naar Ierland

t.e.m. 20/07 – Info: E.H. Huysegems
(info@fsspx.be)

Geestelijke Oefeningen van
Sint-Ignatius

(gemengd): ma 22 – za 27 juli 2024

ZO
28.07

E.K. zomerkamp te Xhos

t.e.m. 8/08 – Info: E.H. De Bruyn
(hemelstraat.ek@fsspx.be)

VR
16.08

Bedevaart naar het katholieke Polen

t.e.m. 24/08 – Info: dhr. Vincent Camps
(e-mail: mi@fsspx.be)

ZA
31.08

Bedevaart Gorcum-Brielle

t.e.m. 1 september

PINKSTERBEDEVAART
VAN CHARTRES NAAR PARIJS

God zoeken
met Thomas van Aquino

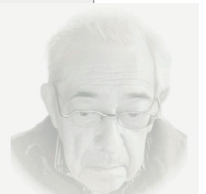
18 - 19 - 20 MEI

PELERINAGES DE TRADITION
2024

dhr. Laurent Vanderlinden
+32 475 65 34 56
Aalmoesnier: E.H. Louis Bochkoltz
benelux.bedevaart@fsspx.be

RIP dhr. Jan Ritzen
25 juni 1925 – 15 maart 2024

RIP Juffr. Ingrid Genard
22 november 1943 – 28 maart 2024

FSSPX in de Benelux

1. Antwerpen Priorij van het Allerheiligste Sacrament

Hemelstraat 23, 2018 Antwerpen
Tel. : +32 (0)3 229 01 80
e-mail: hemelstraat.info@fsspx.be

Zon- en feestdagen
Gelezen H. Mis 7.30 u.
Hoogmis 10.00 u.

Weekdagen
Ma, Di, Do, Vr 18.30 u.
Wo 7.30 u.
Za 10.00 u.

Aanbidding Ma, Di, Do, Vr 17.00 - 18.30 u.

2. Gent Sint-Amanduskapel

Kortrijksesteenweg 139, 9000 Gent
Tel. : +32 (0)3 229 01 80

Zon- en feestdagen
Hoogmis 10.00 u.

3. Brussel Christus Koning Priorij

Eendrachtstraat 37, 1050 Brussel
Tel. : +32 (0)2 550 00 20
e-mail: info@fsspx.be

Zon- en feestdagen
Gelezen H. Mis —

Weekdagen
Gelezen H. Mis 7.15 u.
Dinsdag 8.30 u.

4. Brussel St. Jozefkerk

Square Frère Orban 1040 Brussel
Tel. : +32 (0)2 550 00 20

Zon- en feestdagen:
Gelezen H. Mis 8 u.
Hoogmis 10.00 u.

Weekdagen
Gelezen H. Mis 18.00 u.

5. Namen Kapel Saint-Aubain

Rue Delvaux 8, 5000 Namur
Tel. : +32 (0)2 550 00 20

Zon- en feestdagen
H. Mis 9.00 u., 10.30 u.

Weekdagen
Zaterdag 10.00 u.

6. Quiévrain Carmel du Sacré-Coeur

Rue des Wagnons 16, 7380 Quiévrain
Tel. : +32 (0)65 45 81 65

Zon- en feestdagen
Hoogmis 10.00 u.

Weekdagen
Gelezen H. Mis 8.00 u.

7. Steffeshausen Heilig Hartkerk

Steffeshausen 5, 4790 Burg Reuland
Tel. : +32 (0)80 420 197
e-mail: vog.pius5.asbl@hotmail.com

Zon- en feestdagen
Hoogmis 9.30 u.

8. Gerwen Priorij St. Clemens

Heuvel 23, 5674 RR Nuenen -Gerwen
Tel. : +31 (0)40 283 45 05
e-mail: stichtingsintjozef@fsspx.nl

Zon- en feestdagen:
Hoogmis 10.30 u.

Weekdagen
Ma, Di, Do 18.30 u.
Wo, Vr 7.15 u.
Za 8.30 u.

9. Leiden Kapel Onze Lieve Vrouw van de Rozenkrans

Sumatrastraat 197, 2315 BD Leiden
Tel. : +31 (0)40 283 45 05

Zon- en feestdagen
Hoogmis 10.30 u.

Weekdagen
Vr 19.00 u.
Za 9.00 u.

10. Utrecht Sint Willibrordkerk

Minrebroederstraat 21, 3512 GS Utrecht
Tel. : +31 (0)40 283 45 05

Zon- en feestdagen
Hoogmis 10.30 u.

Weekdagen
Vr 18.30 u.
Za 9.00 u.

11. Kerkrade (Duitstalig) Kerk St. Maria ter Engelen

Pannesheiderstraat 71,
6462 EB Bleijerheide/Kerkrade
Tel. : +31 (0)45 567 13 97

Zon- en feestdagen
Gelezen H. Mis 8.30 u.
Hoogmis 10.00 u.

De erediensten worden verzorgd door
de priesters van de Priorij St. Bonifacius
Bottroper Strasse 295,
D-45356 Essen
Tel. : +49 (0) 20 166 49 22

12. Luxemburg Kapel Saint Hubert

Lameschmillen, 3316 Bergem
Tél. : +352 (0) 6 21 37 84 14
Tél. : +32 2 550 00 20

Zon- en feestdagen
Hoogmis 8.30, 10.30 u.

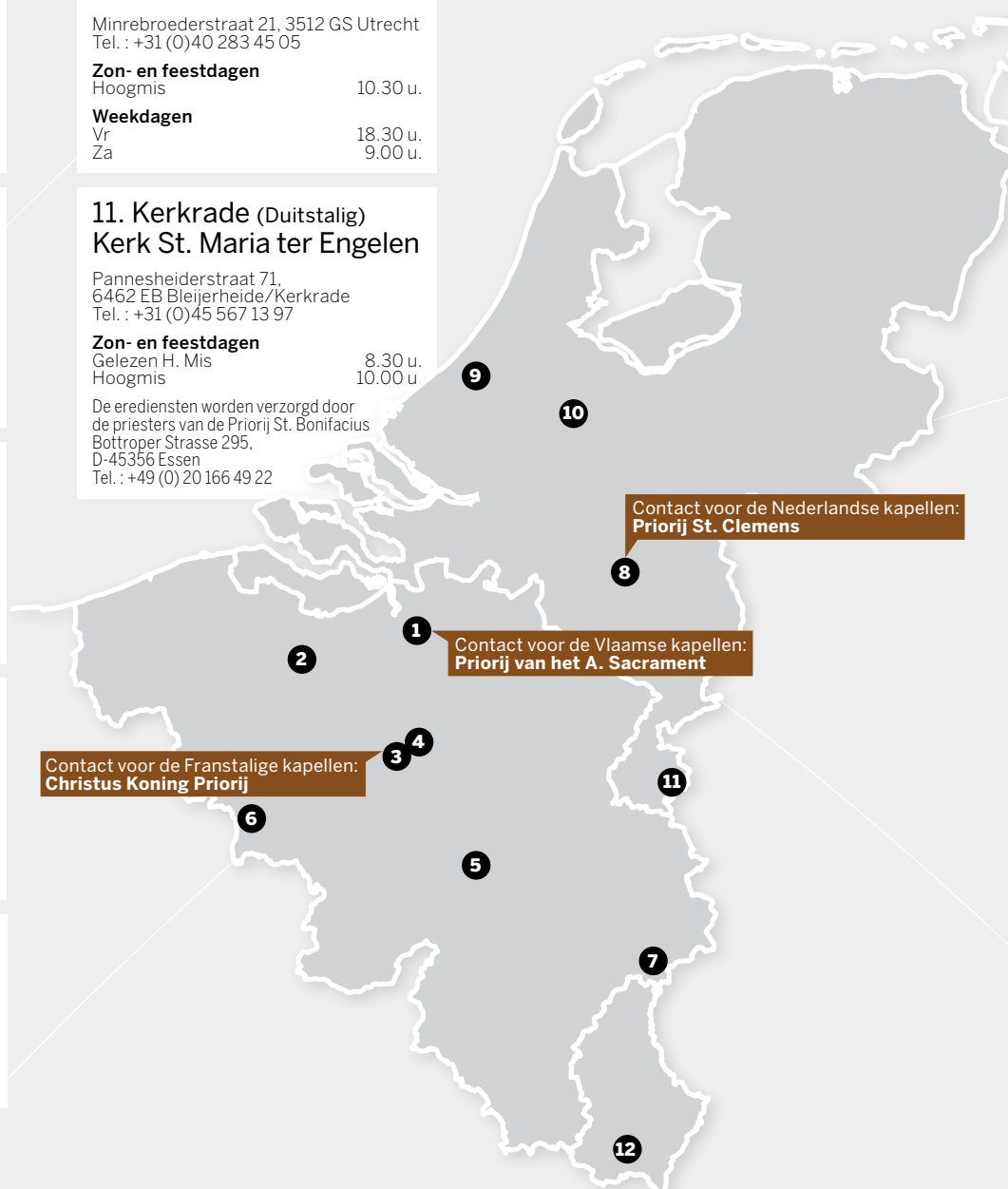
De Monstrans

is het mededelingenblad van de
Priesterbroederschap Sint-Pius X,
van de
Priorij van het Allerheiligste Sacrament,
Hemelstraat 23,
2018 Antwerpen.

Verantwoordelijke uitgever
E.H. Louis Bochkoltz, Prior

De Monstrans wordt
u thuis opgestuurd,
indien u het ons laat weten.

Om de FSSPX in ANTWERPEN te steunen
IBAN : BE84 4062 0609 1159

Priesterbroederschap Sint-Pius X

F S S P X

De Priesterbroederschap Sint-Pius X (*Fraternitas Sacerdotalis Sancti Pii Decimi* – afgekort: FSSPX) is een internationale broederschap van bijna 700 priesters, gesticht in 1970 door Mgr. Lefebvre. Haar voornaamste doel is de vorming en ondersteuning van priesters. Zij heeft ook broeders, zusters en een derde orde voor leken.

Het doel van de Priesterbroederschap Sint-Pius X is het Katholieke geloof te bewaren in haar volheid en zuiverheid, door niets te veranderen, niets toe te voegen of niets weg te nemen van de waarheid, die de Kerk altijd heeft geleerd, en deugden ervan te verspreiden, vooral door het Rooms-Katholieke priesterschap. Een authentiek geestelijk leven, de sacramenten en de traditionele liturgie zijn de voornaamste middelen om de deugd en heiligheid te koesteren, en om het goddelijk leven van de genade tot de zielen te brengen.

De Monstrans probeert een kanaal voor het werk van de Priesterbroederschap Sint-Pius X in Vlaanderen te zijn om zielen te bereiken. We trachten te helpen om het geestelijk leven te verdiepen, de geschiedenis van het Christendom te begrijpen en het koningschap van Christus Koning in de Christelijke samenleving te herstellen in elk aspect.